

FRÁSÖGN

af fundi forsætisnefndar Vestnorræna ráðsins í Nuuk 20. ágúst 2019.

Forsætisnefnd Vestnorræna ráðsins fundaði í Inatsisartut, þingi heimastjórnar Grænlands. Af hálfu Íslandsdeildar sóttu fundinn Guðjón S. Brjánsson, formaður, auk Bylgju Árnadóttur alþjóðaritara. Aðrir fundarmenn voru Vivian Motzfeldt, formaður landsdeildar Grænlands og Vestnorræna ráðsins, Kári Páll Højgaard, formaður landsdeildar Færeyja, Sigurður Ólafsson, framkvæmdastjóri Vestnorræna ráðsins, Mette B. Berthelsen, ritari grænlesku landsdeildarinnar, og Rannvá Sólheim, ritari færeysku landsdeildarinnar. Helstu mál á dagskrá voru undirbúningur undir ársfund ráðsins í október, norðurslóðamál og nýjar reglur um barna- og unglingsbókmenntaverðlaun ráðsins.

Formenn landsdeildanna þriggja sögðu stuttlega frá því nýjasta í landsmálunum frá því forsætisnefnd fundaði í apríl. Í Færeyjum bar kosningabaráttuna hæst, en kosið verður til þings 31. ágúst nk. Kári Páll Højgaard greindi frá því að ef nýjustu skoðanakannanir gengju eftir mundi núverandi meiri hluti í færeysku landsstjórninni halda. Højgaard sagði að vel miðaði í vinnu við jarðgöng milli Sandeyjar og Straumeyjar og að afkoma Bakkafrosts hefði verið góð þótt hagnaður væri minni en í fyrra. Lánshæfismat Færeyja frá Moody's Investor Service hefði auk þess hækkað og væri nú það þriðja hæsta sem völ væri á. Guðjón S. Brjánsson sagði þingið hafa verið annasamt á vormánuðum og væri umræðu um þriðja orkupakkann ekki lokið enn. Efnahagslífið hefði dalað nokkuð í kjölfar gjaldþrots Wow, auk þess sem minna veiddist af loðnu og makríl. Hann benti hins vegar á að þrátt fyrir fækkun ferðamanna milli ára væri velta í greininni nánast sú sama og í fyrra. Guðjón sagði einnig frá nýjum lögum um þungunarrof sem hefðu verið samþykkt á Alþingi á vormánuðum í kjölfar mikilla umræðna. Í lögnum væri sjálfsákvörðunarréttur kvenna staðfestur og væru löggin með þeim frjálslýndustu í þessum efnum. Vivian Motzfeldt sagði ummæli Donalds Trumps, forseta Bandaríkjanna, um möguleg kaup á Grænlandi bera hæst þessa vikuna. Viðbrögð við ummælunum hefðu verið á ýmsa vegu, einhverjir væru reiðir en aðrir sæju ekki tilgang í að ræða þau. Það góða væri að ummælin hefðu vakið áhuga á Grænlandi og beint athygli að tækifærum svæðisins. Einstaklega gott sumar hefði því miður haft þann fylgifisk að gróðurbrunnar hefðu brotist út í kringum Sisimiut. Illa hefði gengið að ná yfirhöndinni í baráttunni við eldana og að lokum hefði landsstjórnin falast eftir aðstoð frá Danmörku. Aðstoðin hefði borist hratt og tók slökkvistarf skamman tíma eftir það. Motzfeldt sagði nokkrar væringar í stjórnsmálunum, en samflokksmenn Kim Kielsen, formanns landsstjórnarinnar, lýstu yfir vantrausti sínu skömmu fyrir fundinn. Tekist hefði að leysa úr ágreiningnum en Motzfeldt sagði ergilegt hvað persónustjórnsmál og valdabaráttu hefði fengið stóran sess. Sjónir hefðu beinst að málefnum barna og ungmenna í kjölfar heimildarmyndar um Tasiilaq, á Austur-Grænlandi, sem sýnd var í danska ríkissjónvarpinu í vor. Hún varaði við því að einblína á það sem væri neikvætt og sagði málin vera að þróast í rétta átt í Grænlandi, t.d. í efnahagslífinu.

Sigurður Ólafsson greindi frá starfi ráðsins undanfarna mánuði, þar á meðal þátttöku í ráðstefnu Hringborðs norðurslóða í Shanghai í Kína og fundi þingmannanefndar um norðurslóðamál í Ottawa í Kanada. Ný heimasíða ráðsins er komin í gagnid á sömu slóð og áður. Framkvæmdastjóri kynnti vinnu við gerð fjárhagsáætlunar ráðsins árið 2020 og benti á að fjármál ráðsins yrðu rýmri en áður þar sem fundir Norðurskautsráðsins færu fram á Íslandi vegna yfirstandandi formennsku Íslands. Reifaðar voru hugmyndir um þátttöku ráðsins í Hringborði norðurslóða í Berlín. Ársreikningur fyrir árið 2018 er tilbúinn og talsverður afgangur er af rekstri ráðsins. Sigurður benti á að rekstrarafgangur yrði vegna lægri launakostnaðar en áætlanir gerðu ráð fyrir þar sem ekki var starfandi framkvæmdastjóri alla mánuðina og hlutastarfsmaður var ekki ráðinn inn fyrr en að vori 2019. Forsætisnefnd ræddi hvort endurgreiða skyldi þjóðþingunum

afganginn eða ráðstafa honum á annan hátt. Framkvæmdastjóri kynnti einnig nýjar reglur um barna- og unglingabókmenntaverðlaun Vestnorræna ráðsins, en vinna við að uppfæra þær hefur staðið yfir frá því í vetur. Ákveðið var að kynna nýju reglurnar í landsdeildunum fyrir ársfundinn í október.

Skipulagning ársfundar Vestnorræna ráðsins í Nuuk síðar á þessu ári tók stóran hluta fundar. Ráðgert er að dagskráin verði með svipuðum hætti og fyrri ár, en að þessu sinni verður fundurinn haldinn í Inatsisartut, þingi heimastjórnar Grænlandinga. Einnig var rætt um viðræður Vestnorræna ráðsins við skrifstofu Alþingis um gerð samstarfssamnings milli stofnananna, en þar verða formfest samskipti og hlutverk beggja aðila. Að lokum ræddi forsætisnefnd drög að nýrri stefnu ráðsins í norðurslóðamálum sem Steen Løgstrup Nielsen, nýr starfsmaður skrifstofunnar í norðurslóðamálum, hefur unnið að. Meðlimir forsætisnefndar komu með nokkrar athugasemdir varðandi drögin og var ákveðið að skjalið skyldi rætt í landsdeildunum og lokaútgáfa lögð fyrir ársfundinn til samþykktar. Meðal þess sem þarf að taka afstöðu til er það hvort senda ætti meðlimi forsætisnefndar á fundi vinnuhóps um sjálfbæra þróun í Norðurskautsráði eða hvort aðeins starfsmaður skrifstofunnar sækir þá fundi.

Næsti fundur forsætisnefndar verður haldinn á Íslandi í tengslum við þátttöku í Hringborði norðurslóða í október. Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar Vestnorræna ráðsins og á vefsvæðinu www.vestnordisk.is.